

Základní škola a Mateřská škola Kunštát, příspěvková organizace

Brněnská 32, 679 72 Kunštát

tel.: 516 462 112, e-mail: skola@zskunstat.cz

Školní strategie prevence rizikového chování

PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2024/2025

Obsah

1. Úvod
2. Vytýčení sociálně patologických jevů
3. Charakteristika školy
4. Cíle preventivního programu – krátkodobé a dlouhodobé
5. Způsob realizace PP
6. Metody práce
7. Vzdělávání pedagogů
8. Aktivity v rámci školy
9. Informovanost rodičů
10. Postupy při řešení problémových situací
11. Shrnutí

Přílohy Preventivního programu

Příloha č. 1: Přehled akcí školy a tříd, preventivní aktivity

Příloha č. 2: První pomoc při otravě návykovými látkami a alkoholem

Příloha č. 3: Kontakty

Příloha č. 4: Postup při řešení krizových situací

Příloha č. 5: Školní program proti šikanování

1. Úvod

Úkolem školy je nejen předat svým žákům potřebné vědomosti a dovednosti v různých odborných předmětech, ale naučit je také mnoho dovedností a činností potřebných v praktickém životě – pracovní návyky, umět si poradit v různých situacích, zaujmout postoj v dané situaci a rozhodnout se správně. Každý by měl umět zhodnotit tzv. rizikové činnosti. I žáci ZŠ musí umět čelit různým situacím a jsou ohroženi např. užíváním drog, tabáku apod. a dalšími sociálně patologickými jevy. Z tohoto důvodu musí škola zajistit primární prevenci v průběhu celé jejich docházky. Žáci potřebují dostat informace přiměřeně svému věku. Naše škola připravuje preventivní program, kterým realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů. Na realizaci programu se podílí škola ve spolupráci s dalšími odbornými subjekty.

2. Vytýčení sociálně patologických jevů, rizikového chování

Působnost naší školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- šikanování a jiné formy násilného chování
- kouření, alkoholismus, další drogová závislost
- záškoláctví
- závislost na virtuálních drogách (počítače, video, ...)
- rasismus, intolerance, xenofobie
- digitální bezpečnost

3. Charakteristika školy

Jsme městská základní škola, která je umístěna v centru, se zázemím pro sport. Jsme škola s právní subjektivitou. Třídy školy jsou vyučovány podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT dne 30.4.1996 pod č.j. 16847/96-2 s platností od 1.9.1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25.8.1998 pod. č.j. 25018/98-22 s platností od 1.9.1998. V současné době navštěvuje celkem 350 žáků.

Od února 2022 navštěvují školu žáci z Ukrajiny, jejichž rodiny uprchly před válkou. Od začátku školního roku 2022/23 jsou ukrajinští žáci rozděleni do běžných tříd. Nyní jsou v jednotlivých třídách a dostává se jim podpory asistentky, speciální pedagožky a všech členů ŠPP i školy.

4. Cíle preventivního programu

Dlouhodobé cíle:

- preventivní výchovně vzdělávací působení zavést do života školy jako jeho neoddělitelnou součást

- vytvoření pedagogického sboru, který bude vzájemně spolupracovat při řešení problémových jevů a při plánování akcí školy
- zdravý životní styl (pedagogové příkladem)
- pravidelná školení pedagogů zaměřená na komunikaci a vedení třídního kolektivu
- postupné zavádění metod, které pomohou žákům s problémy se co nejdříve aklimatizovat po vstupu do školy a umožnit jim aktivní zařazení do kolektivu třídy
- zefektivňování přípravy a realizace PP, aktivní zapojení všech vyučujících
- Zavést preventivní diagnostiku třídních kolektivů, pro lepší pochopení složení tříd a dynamiky vztahů v nich a zároveň včas zachytávat signály nežádoucího chování (špatné klima třídy, nadměrné vyčleňování, projevy šikany).

Krátkodobé cíle:

- zařazování preventivních akcí do výuky
- pravidelné schůzky ŠPP
- Zajištění bezpečnějšího prostředí školy. Pomocí dotazníku pro žáky školy chceme získat data o potencionálně nebezpečných místech a jevech a dále s nimi pracovat
- větší spolupráce s rodiči (zapojení do školních akcí a možnost školení pro ně, které bude realizováno podle dotazníků, které rodiče obdrží)
- průběžné vzdělávání pro metodiky prevence; účast na seminářích
- Důraz na digitální bezpečnost
- K diagnostice třídních kolektivů v 5.-9. ročníku použijeme sociometrických dotazníků. Výstupy z dotazníků zpracujeme vhodnou formou pro použití třídním učitelům. Získané údaje využijeme pro doporučení náplně třídnických hodin každé třídy "na míru".

5. Způsob realizace PP

- základní pravidla jednání, zdravý životní styl, komunikace zařazovány do průběhu každodenního života školy (vytvoření zdravého podnětného prostředí pro všechny)
- hlavní oblasti prevence probírány zejména v předmětech: rodinná výchova, občanská výchova, biologie a přírodověda, vlastivěda, český jazyk, prvouka, výtvarná výchova, tělesná výchova, chemie a výchova ke zdraví
- jednorázové akce pro žáky (práce na projektu, beseda s odborníky z různých oblastí, exkurze,...)
- vzdělávací semináře pro vyučující
- projektové akce školy se zapojením rodičů
- akce dle aktuální nabídky
- V září proběhne online dotazníkové šetření zaměřené na bezpečné klima ve škole pro žáky 2.-9. ročníku a jejich rodiče.
- V říjnu a listopadu proběhne diagnostika třídních kolektivů pomocí dotazníku B3.

- S třídními učiteli bude následně provedena konzultace nad výsledky. Pro třídního učitele bude sepsána zpráva a dána další doporučení v práci se třídou. Třída a rodiče budou seznámeni s výsledky své třídy během prosince.
- Individuální odpovědi žáků a sociometrická struktura kolektivu podléhají mlčenlivosti a nejsou veřejně sdělovány. Plný přístup k informacím má jen školní psycholožka M. Dršková
- Přístup k dotazníkům mají na žádost: ZŘ I. Kuchyňová, VP H. Marvanová, MP K. Honcová a odpovídající učitel/ka vyžaduje-li to jejich práce (především třídní uč.).

6. Metody práce

- tradiční metody (výklad, předávání informací etc.)
- vyhledávání informací žáky, jejich zpracování a předávání svým spolužákům
- slohové práce, návrhy plakátů, způsoby propagace, informační letáky – jejich tvorba
- besedy, diskuse
- hraní určité role, diskuse a obhajoba názorů
- skupinová práce
- samostatné vedení besedy žáky
- exkurze
- podchycování zájmů žáků o určité činnosti – sport (reprezentace, kroužky), literatura, hudba, výtvarné činnosti, dovednosti s technickým zaměřením apod.
- Dotazníky zaměřené na zjišťování vztahů a klimatu třídy.
- Hry a aktivity se sociometrickým potenciálem.
- Hry a aktivity podporující spolupráci a třídní kohezi.

7. Vzdělávání pedagogů

- účast jednotlivců na vzdělávacích akcích dle jejich výběru
- komunikace se žáky, rodiči
- sebevzdělávání (literatura – samostudium, doporučená literatura)
- pracovní porady: metodik prevence v průběhu roku informuje kolegy o změnách v předpisech, o nových poznatcích ze školení, o konkrétních případech ve škole a jejich řešení
- konzultace pedagogů s metodikem prevence a s výchovným poradcem

8. Aktivity v rámci školy

- zážitkové kurzy (5. ročník adaptační kurz, 7. ročník lyžařský kurz)
- péče o žáky se specifickými poruchami – problém celé školy; individuální přístup; na 1. stupni pravidelná spolupráce s odborníky s cílem zapojit tyto žáky co nejlépe do procesu ve třídě a zařadit se do kolektivu,
- ŠPP – pravidelné vzdělávání kolegů na pracovních poradách; odborné konzultace pro pedagogy, rodiče i žáky; zajištění potřebných postupů při řešení problémů
- žákovský parlament (Mgr. I. Vysloužilová) – pravidelné schůzky, plánování a vyhodnocování akcí ve škole; ankety spolužákům i vyučujícím – slouží ke zdravému prosazování nápadů žáků školy, jednání s vedením školy, předávání informací pomocí zástupců tříd; účast na výzdobě školy; probíhají vzájemné komunikace mezi žáky 1. a 2. stupně
- Spolupráce s odborníky: pravidelně spolupracujeme s PPP Blansko a PPP Boskovice, s metodikem prevence z PPP Blansko, s PPP Brno, spolupráce s Policií ČR a s Městskou policií, dále konzultace, preventivní besedy, řešení konkrétních problémů; besedy s lékaři, hasiči, apod.
- Spolupráce s rodiči – snaha školy o společný postup při řešení problémů; odborná pomoc rodičům; péče o děti s SPU – příprava projektových dnů apod.
- 1. a 2. stupeň v rámci výuky – třídnické hodiny; hlavní obsah – problematika třídy; snaha o aktivity vedoucí ke stmelování kolektivu

9. Informovanost rodičů

- pravidelné schůzky SRPŠ s vedením školy
- třídní schůzky (preventivní program; společné postupy školy a rodiny)
- den otevřených dveří
- konzultační hodiny (každý vyučující minimálně jednu hodinu v měsíci – objednání přes internet)
- webové stránky školy a sociální sítě
- informační nástěnky
- oznámení v tisku (radnice)
- projekty školy (Vánoční trhy, Velikonoční odpoledne, Den Slabikáře, spolupráce s MŠ - Odpoledne pro předškoláky apod.)

10. Postupy při řešení problémových situací

Všechny postupy jsou uvedeny v Krizovém plánu školy, který je přílohou č. 2 Krizové plány

Shrnutí

Hlavním cílem je zapracování metodiky prevence do běžné výuky ve škole podpořené nadstavbovými akcemi školy. Je třeba posílit úlohu učitele při tvorbě zdravého klimatu školy, zajistit jeho další vzdělávání a sebevzdělávání s cílem včasné diagnostiky při riziku vzniku sociálně patologických jevů a zejména předcházení těmto stavům. Do tohoto programu je třeba zapojit všechny členy sboru a pomáhat začínajícím učitelům.

Chceme docílit prostředí školy, kam budeme všichni rádi docházet a cítit se zde spokojeně bez pocitu jakéhokoliv ohrožení.

V průběhu září 2024 budou seznámeni s PP zaměstnanci školy a rodiče na třídních schůzkách. Přiměřeně věku žáků a potřebám budou po dohodě s třídními učiteli realizovány preventivní programy a bezplatné besedy s městskou policií v prvním i druhém pololetí. První stupeň se zaměří zejména na komunikaci, šikanu, chování se na veřejnosti, zdravý životní styl, druhý stupeň na právní odpovědnost, šikanu a protidrogovou prevenci, práce na pozitivním klimatu ve třídách.

Preventivní program 2024/2025 – příloha č. 1

Přehled akcí školy a tříd, preventivní aktivity

Zaměřujeme na získávání a vytváření těchto kompetencí prevence:

- a) sociální – odpovědnost za chování, důsledky jednání, orientace v sociálních vztazích
- b) komunikační dovednosti – řešení problémů, konfliktů, zvládání stresu, neúspěchu apod.
- c) pozitivní sociální klima – důvěra, zařazení do skupiny, spolupráce s vrstevníky, pocit klidného zázemí
- d) tvorba postojů ke společenským hodnotám – pěstování právního vědomí, morálních hodnot, humanistické postoje, tolerance...

Osvojované kompetence jsou realizovány přiměřeně k věku žáků. Znalostní kompetence, kterých se snažíme docílit, jsou na prvním stupni zejména: umění pojmenovat rizika spojená s užíváním různých návykových látek, umět je odmítnout, znát význam zdraví jako základní lidskou hodnotu, denní režim, mít právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů, umět pojmenovat základní mezilidské vztahy a rozeznat ty špatné od dobrých. Na druhém stupni žáci: znají význam harmonických mezilidských vztahů, znají vhodné způsoby řešení neshod mezi sebou, umí spolupracovat a nést odpovědnost za svůj díl práce, znají dokumenty o lidských právech, činnost důležitých orgánů státní správy, umí vyhledat pomoc, komunikují, odmítají projevy násilí, znají zdravý životní styl apod.

Jednotlivé akce

Úkoly pro jednotlivé ročníky

1. - 3. ročník:

Osobnost dítěte, sociální prostředí

- uvědomování si podstaty přátelství, kamarádství a jeho význam pro lidský život
- sebevědomí, sebedůvěra, kamarádství - potřeba vzájemné pomoci, porozumění, poznávání jiných
- vztahy mezi lidmi - přátelské, neutrální, nepřátelské, příklady řešení konfliktů / ve třídě / dohodou, nenásilně; vytváření příznivého prostředí ve třídě
- využívat pochvaly jako výchovného prostředku, zažít pocit úspěchu a radosti z práce
- Základní lidská práva, práva dítěte / Úmluva o právech dítěte /

Zdraví

- chápat pojem zdraví jako naprostou pohodu duševní, tělesnou a sociální
- zdraví a nemoc, ochrana proti nemocem, očkování, nácvik přivolání první pomoci a komunikace s lékařem
- zdravý denní režim-práce, odpočinek, pohyb, stravování, spánek

Hygiena

- dodržování základů osobní hygieny, předcházení nákazám, základní hygienické návyky, intimní hygiena, péče o zevnějšek

Výživa

- vliv stravy na zdraví, sestavení seznamu potravin a nápojů prospívajících a neprospívajících zdraví
- denní stravovací a pitný režim, jeho význam pro zdraví

Ochrana před úrazy

- pochopení tělesné zdatnosti jako faktoru, který podporuje zdraví, uvědomění si, jak ji získáme
- sport a zdraví, bezpečné chování v různých prostředích / doma, na ulici, dopravní prostředek /, při různých činnostech / práce, sport, zábava /
- nebezpečí zneužití mladšího a slabšího / šikanování, týrání, zastrašování / - nácvik modelových situací

Nebezpečí od cizích lidí

- nemluvit s neznámými lidmi, nikam s nimi nechodit (nácvik v modelových situacích)
 - nácvik vhodného chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktů (modelové situace)
- nebezpečí odhozených jehel a stříkaček, nebezpečí manipulace s nimi, možnost nákazy závažnými chorobami

Návykové látky a zdraví

- působení reklamy

Alkohol, kouření

- nácvik dovednosti odmítat alkohol a cigarety / modelové situace /
- prohlubovat znalosti o škodlivosti a důsledcích působení alkoholu a kouření na lidský organizmus

Léky

- běžné léky, vitamíny, zásady jejich užívání, riziko užívání léků bez doporučení lékaře a vědomí rodičů
- prospěšnost a škodlivost přírodních látek

4. - 5. ročník:

Osobnost dítěte, sociální prostředí

- sebevědomí, sebeúcta, pochvala a trest - reakce žáka a rodičů
- komunikace v rodině, mezi lidmi, konflikty v mezilidských vztazích (diskuse, modelové situace)
- posilování důvěry v učitele
- Základní lidská práva, práva dítěte (Úmluva o právech dítěte)

Zdraví

- zdraví a jeho ochrana
- jak udržujeme zdraví, jak podporovat jeho rozvoj
- nemoci, jejich příznaky, očkování, karanténa, izolace
- pracovní den žáka, střídání zátěže a odpočinku
- duševní hygiena
- pohybový režim žáka
- úrazy dětí, poskytování první pomoci / modelové situace /
- následky narušeného vnímání a zastřeného vědomí na zdraví a běh lidského života

Hygiena

- osobní hygiena, péče o pleť, vlasy, ruce, nohy....
- prostředky osobní hygieny, hodnocení reklamy na prostředky osobní hygieny

Výživa

- zásady zdravé výživy, vliv stravování na zdraví člověka, současné směry ve výživě, preferování potravin zdravé výživy x nabídka rychlého občerstvení
- denní množství potravin a tekutin, pitný režim
- vliv reklamy / modelové situace - odmítání sladkostí ... /

Ochrana před úrazy

- sport a zdraví
- bezpečné způsoby chování v různých prostředích - odpovědné chování
- krizové situace - šikanování, kontakt s deviantní osobou, dealerem ...
- přivolání pomoci v situacích ohrožení osobního bezpečí, procvičování způsobů tísňového volání

Nebezpečí od cizích lidí

- naučit rozeznávat konverzaci se známými lidmi nebo těmi, kteří znají rodiče, od vyzvídání neznámých osob, nácvik reakce na tyto situace
- nácvik odmítnutí nabízeného
- vytypování nebezpečných míst a situací
- hry na osvojování sebejistoty a schopnosti zvládat nebezpečné situace

Návykové látky a zdraví

- preferovat pozitivní životní cíle, hledat vhodnější činnosti než jsou cigarety, alkohol, návykové látky / modelové situace odmítání těchto škodlivých látek /

Kouření

- potvrzení škodlivosti kouření
- orientace v reklamách, poznávat rozdíl mezi solidní nabídkou, reklamou klamavou nebo lživou
- vlastní návrhy reklamy propagující zdravý životní styl

Alkohol

- seznamovat s následky nadměrného požívání alkoholu

Drogy

- seznámit děti se základními poznatky o účincích a následcích různých typů drog (tlumivé, povzbuzující, halucinogenní)
- pochopit mechanismus vzniku závislosti
- seznámit s důvody, proč lidé berou drogy, s důsledky ve všech oblastech zdraví, umět navrhnout lepší řešení
- nácvik odmítání nebezpečných aktivit (v modelových situacích se zaměřit na nácvik odmítání návykových látek)
- seznamovat děti s různými typy organizací a profesí, kam se mohou případně obrátit (krizová centra, linky důvěry), orientace v seznamu důležitých adres a telefonů služeb

odborné pomoci

2. stupeň

Na druhém stupni bude minimální preventivní program realizován především v hodinách výchovy k občanství, přírodopisu, chemie a výchovy ke zdraví

6. ročník:

Zdravý životní styl

- příprava na vyučování, pohybová aktivita, volný čas, smysluplné trávení volného času

Vytváření kolektivu na 2. stupni

- pravidla kolektivu, možnosti řešení problémů

Návykové látky:

- kouření a alkohol – rizika, prevence
- informace o ostatních návykových látkách – rizika

Osobní bezpečí

- chování v různých prostředích

7. ročník:

Řešení konfliktů

- dospívání, láska, zklamání – hledání vhodných východisek

Tolerance k etnickým skupinám

Volný čas

- možnosti, jak vhodně trávit volný čas

Neverbální komunikace

- žáci se učí vyjadřovat svoje pocity a postoje s cílem posílit sebevědomí dětí

Drogy

- vznik závislosti, její léčení, centra odborné pomoci, nácvik způsobů odmítání drog

Reklama

- vliv reklamy na člověka, reklamní triky, negativní vliv reklam propagujících alkohol a tabákové výrobky

8. ročník:

Zodpovědnost za zdraví své a za zdraví druhých

- zdravotní výchova, osobní hygiena, zásady první pomoci včetně nácviku první pomoci

Duševní hygiena, asertivní chování, etické chování

- procvičování v modelových situacích

Vliv party

Patolog. hráčství

- vznik závislosti

Drogy

- legislativní omezení a postihy ve vztahu k nákupu, držení a distribuci drog, způsoby pomoci při otravě návykovými látkami, návykové látky a rizikové skupiny populace

9. ročník:

Osobní bezpečí

- nebezpečí sekt, týraný člověk, šikana, krizová centra

Přehled akcí školy a tříd

1. třídy:

Vánoční trhy – účast; Městská policie – Úrazy dětí, plavání, Slavnost Slabikáře

2. třídy:

návštěva hasičů; Městská policie – správné chování účastníků silničního provozu; Jak se chovat k neznámým lidem; plavání

3. třídy:

Vycházky- Kunštát – orientace s mapou; výlety a exkurze, návštěva divadelního představení; Mikulášský den; aktivity směřující k upevňování dobrých vztahů mezi spolužáky a vztahů k dospělým; Městská policie – Jak se chovat k neznámým lidem;

4. třídy:

Vánoční výrobky; divadelní představení; sportovní akce mezi třídami; programy zaměřené k prevenci šikany – projekty; další projekty k tématům vlastivědy a přírodovědy; problémové úlohy – logické myšlení (soutěže); městská policie – Správné chování účastníků silničního provozu; Praktická výuka dopravní výchovy a základů první pomoci na dopravním hřišti;

5. třídy:

Exkurze na Hvězdárnu a do Prahy; beseda – hasičský sbor; besedy k prevenci šikany a drogové závislosti; zdravý životní styl; účast Policie ČR; Správné chování účastníků silničního provozu;

6. třídy:

Akce dle aktuální nabídky k předmětům; návštěva divadelního představení; Den Země; Hasičský sbor; besedy s policií ČR; výlet – historie ČR; projekty k rozvoji vzájemné komunikace a respektování se; slohová práce – vzájemné vztahy; besedy s městskou policií; soutěže např. matematika;

7. třída:

Zdravé klima třídy; soutěže, olympiády; městská policie - beseda

8. třída:

Matematické soutěže různého rozsahu; projekty k chování – asertivita; besedy s odborníky – právní odpovědnost, zdravý styl; městská policie – Přestupky, beseda se soudcem

9. třída:

besedy k volbě povolání; Úřad práce; matematické soutěže atd.

Akce školy většího rozsahu

- Mikuláš
- Vánoční trhy
- Sportovní soutěže (atletika, vybíjená, florbal, stolní tenis, kopaná, volejbal)
- Šachové turnaje
- Pěvecká a literární soutěž
- Den pro předškoláky
- Besedy s policií ČR a s Městskou policií
- Sportovní den školy

- Pohár krále Jiřího
- Den Země
- Matematické soutěže – olympiáda, Pythagoriáda, Matematický klokan
- Účast na různých olympiádách
- Exkurze

Preventivní program 2024/2025 – příloha č. 2

První pomoc při otravě návykovými látkami a alkoholem

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné, pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy.

První pomoc při otravě návykovými látkami

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko.

Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit zejména když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Pokud možno je třeba opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijde lékař

Důležité je odlišit jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí

Při vědomí – k otravě došlo ústy

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím

- zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím.

Při bezvědomí

Nikdy nepodávat nic ústy! Nesnažit se vyvolávat zvracení!

- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Preventivní program 2024/2025 – příloha č. 3

Důležitá telefonní čísla a kontakty

OKRESNÍ METODIK PREVENCE

Mgr. Olga Trmačová (sídlí v prostorách OPPP v Blansku, služby poskytuje i školám na Boskovicku)

Tel. čísla pro pracoviště Boskovice: 516 454 178, mobil: 721 754 139

POLICIE ČR por. Mgr. Lenka Koryťáková

preventistka pro ÚO Blansko

tel.: 974 631 207 mobil: 727 880 551

e-mail: lenka.korytakova@pcr.cz

LINKA BEZPEČÍ

www.linkabezpeci.cz

800 155 555

nonstop bezplatný provoz z pevné linky i mobilní sítě

800 111 113

linka Vzkaz domů (bezplatné z pevné linky) 8-22h

724 727 777

linka Vzkaz domů (dle tarifu operátora) 8-22h

840 111 234

Rodičovská linka (pro dospělé, kteří chtějí pomoci nebo pomoc sami jako rodiče potřebují)

Po, St, Pá: 13 – 16 hod,

Út, Čt: 16 – 19 hod

pomoc@linkabezpeci.cz

internetová linka bezpečí

KDY VYTOČIT ČÍSLO RODIČOVSKÉ LINKY?

Na rodičovskou linku se převážně obrací rodiče, popřípadě ostatní členové rodiny:

- Jejichž děti mají problémy s učením, záškoláctvím, agresivitou, lhaním, zneužíváním návykových látek, trestnou činností apod.
- Kteří se nacházejí v obtížné životní situaci, jako je např. rozvod, úmrtí člena rodiny, útěk dítěte z domova apod.
- Jejichž děti mají psychické a osobnostní problémy, jako je např. zvýšená úzkostnost, nespavost, problémy v kontaktu s vrstevníky apod.
- Jejichž dítě se stalo obětí šikany či mají jiné školní problémy
- Poměrně často kontaktují Rodičovskou linku občané s dotazem, jak mají postupovat v případě, že mají podezření na týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte ve svém okolí.

MODRÁ LINKA

www.modralinka.cz (možnost chatu nebo skype)

help@modralinka.cz

549 241 010 nebo **608 902 410**

7 dní v týdnu od 9 do 21 hod (cena běžného hovoru)

Jsou chvíle, kdy si člověk neví rady, potřebuje poradit nebo pomoci. Nemá se na koho obrátit. Octne se sám nebo své blízké a kamarády nechce svými problémy obtěžovat. Pokud i vy nevíte, jak dál, a chcete svůj problém svěřit někomu, kdo vás bude pozorně poslouchat a pomůže vám jej řešit, nebo se chcete jen vypovídat, potom se s důvěrou obraťte na Modrou linku. Anonymita je zaručena.

SPONDEA - KRIZOVÉ CENTRUM PRO DĚTI A MLÁDEŽ

POMOC OBĚTEM DOMÁCIHO NÁSILÍ

www.spondea.cz

541 235 511 nonstop pevná linka 24 hod denně

608 118 088 nonstop mobilní telefonní číslo 24 hod denně

chatování hodiny	Po	od 12 do 14 hod
	Út	od 17 do 20 hod
	St	od 8 do 10 hod
	Čt	od 17 do 19 hod
	Pá	od 12 do 15 hod
	So	od 19 do 22 hod

Skype	Po	od 12 do 14 hod
	Út	od 17 do 20 hod

Trápí Tě něco tak, že na to musíš stále myslet? Máš problém, se kterým si nevíš rady? Máš strach, trpíš depresí, máš pocit bezmocnosti? Řešíš životní problém se sebou, s láskou, se svou nemocí, se svou odlišností? Řešíš krizové situace v rodině, ve škole, mezi vrstevníky? Týrá či zneužívá Tě někdo?

- Krizová pomoc na spondej.cz – nejpozději do 24 hod Ti odepíšeme, ve všední dny i okamžitě
- Písemné si můžeš sjednat osobní schůzku s příslušným odborníkem přímo v našem zařízení, konzultace jsou zdarma, přijít může kdokoli, komu ještě není 18 let anebo je studentem.

DONA CENTRUM BRNO

POMOC OBĚTEM DOMÁCIHO NÁSILÍ

www.donacentrum.cz

739 078 078 - nepřetržitý provoz

541 235 511 nebo 608 118 088

poskytnutí okamžité pomoci a poradenství obětem domácího násilí a nabídnutí azylového ubytování pro matku a dítě/děti

158	tísňová linka Policie ČR
974 624 001-4	skupina odborníků řešících případy domácího násilí při Policii ČR v Brně
545 113 200-1	Zdravotní záchranná služba JMK
542 216 511	Dětská lékařská služba 1. pomoci
545 538 538	Lékařská služba 1. pomoci pro dospělé

Preventivní program 2024/2025 – příloha č. 4

POSTUP PŘI ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ

POUŽITÉ ZKRATKY

PP	– přítomný pedagog / popř. přítomný zaměstnanec
TU	– třídní učitel
ŠMP	– školní metodik prevence
VP	– výchovný poradce
ŠP	– školní psycholog
VK	– výchovná komise
ŘŠ	– ředitel školy
ŠPP	– školní poradenské pracoviště
OSPOD	– orgán sociálně právní ochrany dětí
MŠ	– Ministerstvo školství
PČR	– Policie České republiky

Úraz

Akutní stav – žák je ohrožen na zdraví nebo na životě

- PP neopouští ohroženého žáka;
- PP zajistí rychlou záchrannou službu 155;
- PP o situaci informuje TU
- Přítomný pedagog nebo TU informují rodiče a ředitele školy;
- Přítomný pedagog a ŠMP vyhotoví o situaci zápis, který uloží v dokumentaci ŠMP.

Úraz žáka ve škole – běžný úraz

▪ Pokud vyžaduje ošetření, PP odvede žáka ke zdravotníkovi školy (Mgr. Ivana Vysloužilová);

- PP vyhotoví zápis o úrazu v knize úrazů;
- PP informuje telefonicky zákonné zástupce žáka o situaci a domluví se na dalším postupu;

▪ PP informuje TU žáka.

▪ PP ve spolupráci s TU vyhotoví záznam o úrazu při nejméně dvoudenní absenci žáka nebo na žádost zákonného zástupce a předá ho žákovi. V zápise uvede svědky, v případě většího úrazu popíše podrobněji několika větami okolnosti úrazu a uloží pro případ dalšího došetření;

Návykové látky ve škole

Alkohol – v prostorách školy byl nalezen alkohol

- PP látku odstraní z dosahu žáků;
- PP o situaci informuje ŠMP (VP) a TU;
- PP nebo ŠMP látku netestují;
- PP nebo ŠMP látku zlikvidují;
- ŠMP informuje o situaci ředitele školy a ostatní pracovníky školy;
- Všichni zaměstnanci mapují situaci ve škole;
- PP nebo ŠMP vyhotoví zápis, který uloží v dokumentaci ŠMP.

Alkohol – žák přistižen pod vlivem alkoholu

- PP zachází s žákem úměrně jeho stavu;
- Pokud má PP obavy o zdravotní stav žáka, přejde na postup v akutním stavu;
- PP žáka odvede do místnosti, kde nejsou ostatní žáci a nevzdaluje se od něj;
- PP informuje ŠMP (VP) a TU;
- TU informuje rodiče a žádá odvoz žáka ze školy;
- TU informuje ředitele školy, která zváží konzultaci s OSPOD;
- Na žáka dohlíží ŠP do příjezdu rodičů (popř. do konce vyučování);
- ŠP provede s žákem ve střízlivém stavu pohovor a po té proběhne VK;
- TU učitel udělí na základě jednání VK výchovné opatření;
- ŠMP vyhotoví zápis o situaci a uloží v dokumentaci.

Tabák – žák kouří v prostorách školy a na školní akci

- PP informuje VP/ŠMP a TU;
- VP/ŠMP provede s žákem pohovor;
- TU informuje rodiče;
- Udělení výchovného opatření;
- VP vyhotoví zápis o situaci s podpisem žáka a uloží ho do dokumentace VP.

Nelegální návykové látky (NNL) – ve škole je nalezena látka s podezřením na NNL

- PP přizve svědka z řad pedagogů, nejlépe ŠMP nebo VP;
- PP látku za přítomnosti svědka uloží do obálky a uzamkne do trezoru;
- PP o zajištění látky provede zápis, který bude uložen v agendě ŠMP;
- PP informuje o nález ředitele školy;
- ŘŠ informuje o nález PČR, konzultuje situaci, předá látku;
- ŘŠ informuje ostatní pedagogy, stanoví další postup vzhledem k žákům a zákonným zástupcům;
- TU postupují dle pokynů ředitele školy;
- ŠMP provede zápis o situaci a uloží ve své agendě.

Nelegální návykové látky (NNL) – pedagog získá informaci o distribuci NNL ve škole

- PP předá informaci ŠMP (VP);
- ŠMP provede rozhovor s žákem;
- ŠMP informuje rodiče, TU a ředitelku školy;
- ŘŠ informuje PČR;
- ŠMP provede zápis o situaci a zápis z jednotlivých rozhovorů s podpisy zúčastněných.

Šikana

Šikana – žák se svěří, že je spolužák šikanován (běžná forma šikany)

- PP informuje TU, ŠP a ŠMP;
- ŠP provede rozhovor s informátorem v soukromí bez přítomnosti agresora
- ŠP provede rozhovor s obětí v soukromí bez přítomnosti agresora;
- ŠP a VP/ŠMP odhadne formu a fázi šikany;
- ŠMP zapojí školní poradenské pracoviště a TU a rozdělí úkoly;
- ŠPP najde vhodné svědky a provede s nimi individuální či konfrontační rozhovory;
- ŠP zajistí ochranu obětí;
- ŠPP provede rozhovor s agresory, případně zajistí konfrontaci mezi nimi.

Šikana – žák se svěří, že je šikanován (běžná forma šikany)

- PP informuje TU, ŠP a ŠMP;
- ŠP ve spolupráci s ŠMP provede rozhovor s obětí i s agresory;
- ŠP ve spolupráci s ŠMP najde vhodné svědky a provede s nimi individuální či konfrontační rozhovory;
- ŠP ve spolupráci s ŠMP informuje zákonné zástupce obětí i agresorů;
- ŠP ve spolupráci s ŠMP provede individuální rozhovory se zákonnými zástupci obětí i agresorů;
- ŠP ve spolupráci s ŠMP realizuje výchovný pohovor nebo svolá výchovnou komisi;
- ŠP doporučí poskytnutí odborné psychologické péče obětí i agresorům;
- TU sdělí třídě, jak se situace řešila a jaká metoda byla použita;
- TU zajistí dlouhodobou práci s třídním kolektivem;
- ŠPP realizuje dlouhodobou práci s třídním kolektivem;
- ŠMP vyhotoví zápisy ze všech jednání s podpisy zúčastněných a informuje ředitele školy.

Šikana – pedagog je přítomen u veřejného lynčování jednoho žáka třídy (pokročilá forma šikany)

- PP bleskově odhadne fázi a formu šikany;
- PP bezprostředně zachrání oběť, zastaví skupinové násilí;
- PP zalarmuje ŠPP;
- Pokud má PP obavy o zdravotní stav oběti nebo někoho jiného, přejde na postup v akutním stavu;
- ŠPP zabráni domluvě na křivé výpovědi – oddělí od sebe agresory i svědky;
- ŠPP postupuje dle metodického pokynu MŠ k řešení šikany;
- ŠPP oznámí situaci ŘŠ;
- ŘŠ informuje OSPOD a PČR;
- ŠMP kontaktuje externího specialistu na řešení šikany;
- ŠMP vyhotoví zápis s podpisy zúčastněných a uloží ho ve své agendě.

První pomoc při počáteční šikaně:	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:
- odhad závažnosti a formy šikany; - rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi; - nalezení vhodných svědků; - individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); - ochrana oběti; - předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: - rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); - rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); - realizace vhodné metody: - metoda usmíření; - metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); - třídní hodina: - efekt metody usmíření; - oznámení potrestání agresorů; - rozhovor s rodiči oběti; - třídní schůzka; - práce s celou třídou.	A. První (alarmující) kroky pomoci - zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; - bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí B. Příprava podmínek pro vyšetřování - zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy; - zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; - pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); - oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům C. Vyšetřování - rozhovor s obětí a informátory; - nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; - individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; - rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) D. Náprava - metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Záškoláctví – omluvené, neomluvené hodiny

Zvýšené množství zameškaných hodin – překročení hranice 100 hodin

- TU monitoruje nepravdivou absenci, či zvýšenou absenci v krátkém časovém úseku zejména u žáků, u kterých se množství zameškaných hodin blíží k hodnotě 100
- TU informuje výchovného poradce, společně vyhodnotí údaje související se záškoláctvím;

- TU provede pohovor s žákem;
- TU provede osobní pohovor s rodiči žáka – důvod nepřítomnosti, způsob omlouvání;
- TU vyhotoví zápis z rozhovoru s rodiči a podpisy zúčastněných;
- VP po vyhodnocení možných projevů záškoláctví informuje OSPOD
- VP informuje ŠMP;

Záškoláctví – žák má méně než 10 neomluvených hodin

- TU informuje výchovného poradce, společně vyhodnotí údaje související se záškoláctvím;
- TU provede pohovor s žákem;
- TU provede osobní pohovor s rodiči žáka – důvod nepřítomnosti, způsob omlouvání;
- upozornění na zákonnou povinnost, seznámení s důsledky;
- TU vyhotoví zápis z rozhovoru s rodiči a podpisy zúčastněných;
- TU informuje VP a ŠMP;
- Udělení výchovného opatření.

Záškoláctví – žák má více než 10 neomluvených hodin

- TU informuje výchovného poradce a ředitelku školy;
- TU provede pohovor s žákem;
- ŘŠ svolá výchovnou komisi (zpravidla VP, TU, zákonní zástupci žáka, žák, podle situace zástupce OSPOD, ředitelka);
- VP vyhotoví zápis s podpisy zúčastněných;
- Udělení výchovného opatření.

Záškoláctví – žák má více než 25 neomluvených hodin

- TU informuje výchovného poradce a ředitele školy;
- TU provede pohovor s žákem;
- VP informuje rodiče o následném postupu;
- VP vypracuje zprávu o zanedbání školní docházky a zašle ji na OSPOD;
- Udělení výchovného opatření;
- VP vypracuje zápis o situaci a uloží do své dokumentace.

Záškoláctví – opakované záškoláctví v průběhu školního roku

- TU informuje výchovnou poradkyni a ředitele školy;
- VP provede pohovor s žákem;
- VP informuje rodiče o následném postupu;
- VP vypracuje zprávu o zanedbání školní docházky a zašle ji PČR;
- Udělení výchovného opatření;
- VP vypracuje zápis o situaci a uloží do své dokumentace.

Týrání, zneužívání, zanedbávání dítěte rodičem - podezření

Podezření

- TU podezření oznámí ŠP;
- ŠP zmapuje situaci – informuje se u kolegů a žáků s důrazem na neprozrazení podezření;
- ŠP promluví s rodiči o změnách v chování dítěte, zajímá se o příčiny, nesmí padnout informace o podezření na týrání;

Další postup pouze v případě potvrzeného podezření:

- ŠMP informuje ředitele školy;
- ŘŠ kontaktuje OSPOD nebo PČR;
- ŠMP vyhotoví zápis o situaci a uloží ho ve své agendě.

Vandalismus

Úmyslné poškození cizího majetku

- PP informuje TU;
- TU zmapuje situaci a informuje zákonné zástupce;
- TU při odmítnutí spolupráce zákonných zástupců nebo při opakovaném vandalismu vyrozumí ŠMP a ten následně vyrozumí OSPOD (obecní úřad);
- Řešení:
- pokud nedojde ke smíru – náhrada vzniklé škody, ohlásit věc Policii ČR (do 10 000 Kč řešeno jako přešestupěk, nad 10 000 Kč řešeno jako trestný čin);
- při každém vandalském činu podávat vždy objektivní informace pedagogickému sboru, vychovatelům, žákům a rodičům, aby bylo zamezeno „informačnímu šumu“ a překrucování stavu věci;
- při opakovaném vandalismu stejným žákem oslovit pedagogicko-psychologické poradenství nebo střediska výchovné péče (soulas rodičů, zákonných zástupců, u nezletilých i zletilých žáků).

Neúmyslné poškození cizího majetku

- TU informuje zákonné zástupce
- po ZZ není požadována žádná náhrada škody ani oprava

Preventivní program 2024/2025 – příloha č. 5

Školní program proti šikanování

(přejato z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních file:///C:/Users/ucitel/Downloads/Metodick%C3%BD_pokyn_2016%20(1).pdf)

Vytváření školního programu proti šikanování je dlouhodobý a trvalý proces. Určují ho dva znaky – celoškolní rozměr a zaměření na specifickou prevenci. Aby škola žáky účinně chránila před šikanováním, zapojí všechny pedagogické pracovníky. Zaměření na specifickou prevenci vypovídá, že se program věnuje výhradně řešení šikany, a to prostřednictvím specifické primární prevence a prevence sekundární.

Obecná struktura 13 komponent ve školním programu proti šikanování má univerzální charakter a lze ji použít jako jednotící princip i pro ostatní rizikové chování, a tak vytvořit integrovaný, ucelený preventivní program školy.

Školní program proti šikanování má 13 komponent (hlavních součástí):

1. zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení programu či opatření a také v jeho průběhu);
2. motivování pedagogů pro změnu;
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů;
4. užší realizační tým (zástupce vedení - nejlépe ředitel, zástupci třídních učitelů z 1. a 2. stupně, zástupce družiny, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog atd.);
5. společný postup při řešení šikanování (viz Příloha č. 6);
6. primární prevence v třídních hodinách;
7. primární prevence ve výuce;
8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování;
9. ochranný režim (školní řád, dohledy učitelů);
10. spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole, například na webových stránkách, pomocí informativního dopisu a při třídních schůzkách);
11. školní poradenské služby;
12. spolupráce se specializovanými zařízeními;
13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol)